

Grifiem bīstamie medikamenti tagad pieejami arī Eiropas Savienībā

Diklofenaka nonākšana ES tirgū apdraud vairāku gadu desmitu darbu grifu saglabāšanā un aizsardzībā, kā arī finansējumu miljoniem eiro apmērā.

Foto: D. Dillons (David Dillon) / BirdLife International

Diklofenaks ir spēcīgs pretiekaisuma līdzeklis, kas ir izraisījis masveida grifu populāciju bojāeju Indijā, Pakistānā un Nepālā.

Līdzīga ekoloģiska katastrofa tagad draud arī Eiropai. Neskatoties uz to, ka ir brīvi pieejamas nekaitīgas alternatīvas, diklofenaku ir atļauts izmantot mājlopu ārstēšanai Itālijā, kā arī Spānijā, kur dzīvo 80% no Eiropā sastopamajiem grifiem, un šīs veterinārās zāles kļūst arvien plašāk pieejamas pārdošanā ES teritorijā. Kā norāda SEO/BirdLife (BirdLife partneris Spānijā), Lielbritānijas Karaliskās Putnu aizsardzības biedrības (Royal Society for the Protection of Birds jeb RSPB; BirdLife partneris Apvienotajā Karalistē) un Grifu Aizsardzības fonda (Vulture Conservation Foundation) eksperti, šāds solis var izraisīt apdraudēto sugu masveida bojāeju Eiropā.

Eiropā pret grifiem ilgstoši ir bijusi nelabvēlīga attieksme, bet svarīgi apzināties, ka šo sugu putni darbojas kā ekoloģiskās pārstrādes cikla sanitāri un tiem ir būtiska loma ekosistēmu veselības un labklājības uzturēšanā. Eiropas teritorijā ir sastopamas četras grifu sugas, un visu četru sugu izredzes izdzīvot ir apdraudētas. Balto grifu *Nepophron percnopterus* BirdLife ir iekļāvusi IUCN (International Union for Conservation of Nature) sarkanajā sarakstā

kā apdraudētu (*Endangered*), savukārt melno grifu *Aegypius monachus* – kā gandrīz apdraudētu (*Near Threatened*). Par laimi, grifu saglabāšanā un aizsardzībā pēdējo gadu desmitu laikā ieguldītie pūliņi un finanšu līdzekļi miljoniem eiro apmērā devuši iespēju šo plēsīgo putnu populācijām pamazām atjaunoties. Diemžēl diklofenaka nonākšana pārdošanā tagad būtiski apdraud šā darba laikā sasniegto.

Indijā, Pakistānā un Nepālā 20. gs. 90. gados diklofenaks tika plaši izmantots liellopu ārstēšanai. Pēc dzīvnieka nāves diklofenaks saglabājas tā ķermenī, un tādējādi tas nonāk arī grifu organismos, izraisot to gandrīz tūlītēju nāvi (vairāk par to "Putni dabā" 14.2 numurā: Gulbe E., Āzijas grifu krīze, 20.–23. lpp.). Aptuveni 10 gadu laikā grifu populācijas šajās valstīs samazinājās par 99%, novedot dažas no Indijas subkontinentā visplašāk pārstāvētajām un raksturīgākajām lielo putnu sugām līdz izmiršanas robežai. Tas radīja negatīvas sekas arī cilvēku veselībai, jo neapēsto dzīvnieku ķermeņu pieejamība izraisīja klaiņojošo suņu skaita pieaugumu un veicināja dažādu slimību, to skaitā trakumsērgas izplatību. RSPB un tās partnera Āzijas Apdraudēto plēsīgo putnu aizsardzības organizācijas (Saving Asia's Vultures from Extinction jeb SAVE) kopīgā kampaņa panākusi to,

ka diklofenaks Indijā tagad ir iekļauts aizliegto medikamentu sarakstā un Indijas grifu populācijās ir novērojamas atlabšanas pazīmes.

ES un tās dalībvalstīm ir pienākums nodrošināt plēsīgo putnu aizsardzību, pamatojoties uz ES Putnu direktīvas un ES likumu prasībām, kas nosaka veterināro zāļu aprites kārtību un risku novēršanu attiecībā uz ekoloģisko kaitējumu. Lai pasargātu mūsu grifus no to Āzijas radnieku likteņa, nekavējoties jāaizliedz diklofenaka kā veterināra medikamenta izmantošana ES. Tas būtu arī spēcīgs signāls Āfrikas valstīm pārtraukt diklofenaka izplatību, kas diemžēl jau sāk radīt postošas sekas jau tā bīstami tuvu iznīcības robežai esošajām Āfrikas grifu populācijām.

REBEKA LANGERE (REBECCA LANGER),
BirdLife International

No angļu valodas tulkoja
DANA HEIBERGA

Raksts oriģinālā pieejams <http://www.birdlife.org/europe-and-central-asia/news/vulture-killing-drug-now-available-eu-market>

Summary
Vulture killing drug now available on EU market /Rebecca Langer/

Original article at: <http://www.birdlife.org/europe-and-central-asia/news/vulture-killing-drug-now-available-eu-market>